

Tiltak for reinere

Over halvparten av rådgiverne tror møkkete dyr kan skyldes bondens arbeid. 91 storferådgivere har svart på en spørreundersøkelse om tiltak for reinere dyr.

Reine skrotter-prosjektet gjennomførte i februar og mars en feltundersøkelse i storfebesetninger for å finne hva som påvirker reinheten av storfe, og hva som skiller besetninger med og uten hygiene-trekk hos slaktene. Det ble plukket ut 60 melkekubesetninger i 4 fylker. På forhånd ble det foretatt en spørreundersøkelse blant storferådgivere i ku-kontrollen og storfekjøttkontrollen.

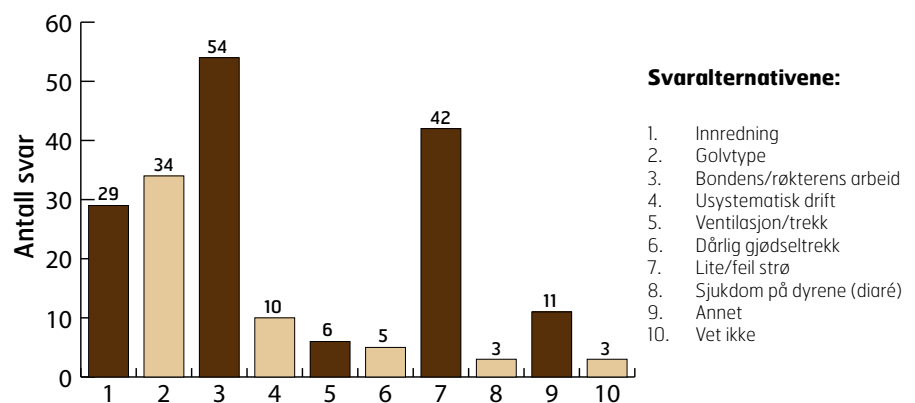
Rådgivere med erfaring

Hensikten var at rådgivernes praktiske erfaring skulle legge grunnlag for feltundersøkelsen blant bønder. Rådgiverne svarte på 6 spørsmål via internett, og det kom inn 91 svar.

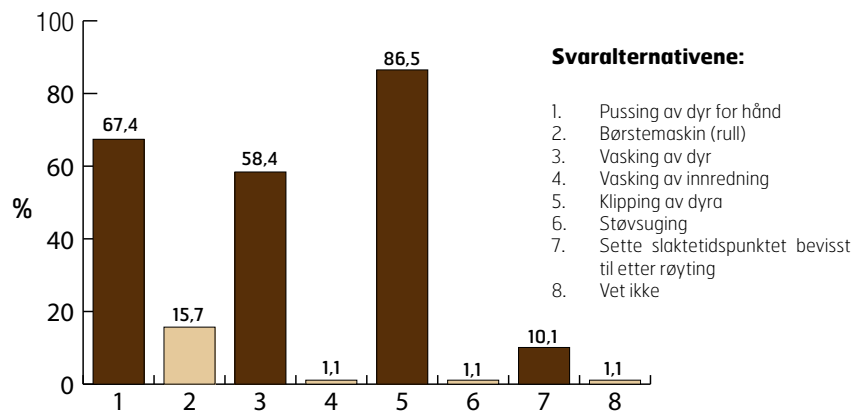
På spørsmålet "Hva tror du er hovedproblemet i storfebesetninger med mange svært møkkete dyr?" svarte 59 % av rådgiverne at det skyldtes bonden/røkterens arbeid. Mange mente også at lite eller feil strø, golvtype og innredning gir seg utslag i møkkete dyr.

Forskjell mellom driftsopplegg

Rådgiverne mente det var forskjeller mellom ulike typer driftsopplegg, der oppføring av slaktedyr i binger og på bås gir mest skitne dyr. Melkekuer på bås eller løsdrift tror de er reinest. 37 % av rådgiverne mener at bøndene ofte setter inn tiltak for å få reinere dyr ofte, mens 52 % av rådgiverne mener dette skjer av og til. Det vanligste tiltaket er



Figur 1: Rådgiverne mener at "bondens arbeid" og "strø" påvirker dyras reinhet mest. Spørsmålet som ble stilt var: "Hva er problemet i besetninger med svært mange møkkete dyr?"



Figur 2: Rådgiverne mener at klipping, pussing for hånd og vasking er de vanligste tiltakene som bonden utfører, for å få reinere dyr.

klipping av dyr, deretter kommer pussing for hånd og vasking av dyra.

Gode forslag

Rådgiverne kom også med mange gode forslag til hvilke tiltak besetninger som sliter med skitne dyr, kan gjøre. Eksempler de kom med, var:

- Rett føring for å unngå løs avføring.
- Lavere dyretetthet i binger.
- Mer strø.
- Stor nok spaltebredde.
- Mer tid i fjøset.
- Ulike typer fiksering/oppbinding av dyr.
- Såpevask med lunka vann.



Sigrun Johanne Hauge

sigrun.hauge@animalia.no



Grethe Ringdal

grethe.ringdal@animalia.no



storfe

Økning av trekksatser på slakt, forbedring av talleløsninger og kvinner med i daglig stell, ble også nevnt som gunstig for reine dyr. Alle disse svarene ga innspill til utformingen av skjemaet som ble brukt i feltundersøkelsen hos melkeprodusentene.

Spalteliggere i løsdrift blir svært møkete. Ofte er det nyinnsatte kviger som ikke har funnet sin plass ennå. En risikofaktor for gangligging er kvigeoppdrett i spaltebinger. Liggebåser mot yttervegger kan også gi flere spalteliggere.



Kai Olseng vant kuskinnnet

De 60 bøndene som deltok i feltundersøkelse, var med i trekningen av et kuskinn. Vinneren ble Kai Olseng i Skjeberg. Olseng driver melkeproduksjon med 25 årskyr på bås og oppføring av ungdyr. I tillegg har han travhester. Det er 4 hester og 2 føll på gården nå. Olseng legger vekt på å ha reine storfe på båsen og sier han bruker en del tid på reingjøring og strøing ved hvert stell. I tillegg klippes kuer og kviger jevnlig. Det er hyggeligere å jobbe med reine dyr, mener han. Før slaktning av ungdyr, strør han bingene de går i med sagflis. Han mener dette bidrar til å gjøre dyra reinere før slakt.

Kona er ansatt i Nortura Sarpsborg, og de har 2 voksne barn. Miljøet blant bønder i området er godt, og Olseng trives som melkebonde. Han var godt fornøyd med premien og vinnerlykka. – Håper vinnerlykka holder når hesten skal kjøre travløp neste gang også, avslutter Olseng.

Feltundersøkelsen ble utført av Grethe Ringdal og Sigrun Hauge. Nå pågår databehandling av de innsamlede dataene. Resultatene vil bli presentert i Go'mørning seinere.



Prosjektleder Sigrun Hauge overrakte kuskinn i premie til en fornøyd vinner, Olseng i Skjeberg.

Kai Olseng i Skjeberg synes det er viktig å holde dyra reine, både for dyras velferd og for han som skal jobbe med dem.